

**ПРАВИЛНИК
О ВРЕДНОВАЊУ
КВАЛИТЕТА РАДА
УСТАНОВЕ**

**Вредновање квалитета рада
установе врши се на основу**

СТАНДАРДА

КВАЛИТЕТА РАДА УСТАНОВЕ

- ✓ 7 кључних области
- ✓ 29 стандарда
- ✓ 154 индикатора

7 кључних области:

1. ШКОЛСКИ ПРОГРАМ И ГОДИШЊИ ПЛАН РАДА
2. НАСТАВА И УЧЕЊЕ
3. ОБРАЗОВНА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА
4. ПОДРШКА УЧЕНИЦИМА
5. ЕТОС
6. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА ШКОЛЕ И РУКОВОЂЕЊЕ
7. РЕСУРСИ

**ВРЕДНОВАЊЕ КВАЛИТЕТА РАДА
УСТАНОВЕ ВРШИ СЕ КРОЗ:**

1) САМОВРЕДНОВАЊЕ

2) ЕКСТЕРНО ВРЕДНОВАЊЕ

САМОВРЕДНОВАЊЕ

Установа је дужна да, у року

не дужем од 5 година,

изврши самовредновање

свих 7 области

вредновања које су дефинисане

стандардима квалитета рада

установе

✓ Самовредновање организује и координира
ТИМ ЗА САМОВРЕДНОВАЊЕ

✓ Чланове тима за самовредновање именује директор на период од годину дана

✓ Тим за самовредновање има најмање 5 чланова (представници стручних органа, савета родитеља, ученичког парламента и органа управљања)

✓ РУКОВОДИОЦА ТИМА бирају чланови тима из својих редова

✓ У раду тима за самовредновање учествује и директор установе

✓ Тим за самовредновање обезбеђује услове за спровођење самовредновања

✓ ГОДИШЊИ ПЛАН САМОВРЕДНОВАЊА

припрема Тим за самовредновање

- ✓ Годишњи план самовредновања доноси се на основу процене стања у установи и саставни је део Годишњег плана рада установе
- ✓ У годишњем плану самовредновања дефинисано је:
  - Предмет самовредновања (једна или више области дефинисаних стандардима квалитета рада установе)
  - Предвиђене активности
  - Временска динамика
  - Носиоци и исходи активности
  - Инструменти и технике самовредновања

Самовредновање се врши на основу анализе:

- 1) Евиденције и педагошке документације установе, годишњег плана рада и развојног плана установе
- 2) Базе података у оквиру јединственог информационог система просвете (ЈИСП) ***
- 3) Праћења различитих активности
- 4) Прикупљених података из спроведених истраживања у установи
- 5) Ефеката реализованих активности у пројектима
- 6) Разговора, стручних дискусија, резултата спроведених анкета

✓ Тим за самовредновање сачињава
ИЗВЕШТАЈ О САМОВРЕДНОВАЊУ

- ✓ Извештај о самовредновању директор подноси
  - ✓ Наставничком већу
  - ✓ Савету родитеља
  - ✓ Школском одбору

- ✓ Извештај о самовредновању садржи
  - Опис и процену остварености стандарда квалитета рада установе
  - Предлог мера за унапређење квалитета рада установе
  - Начин праћења остваривања предложених мера

- ✓ Директор обезбеђује најбољи начин да извештај о самовредновању буде доступан свим заинтересованим корисницима

На основу:

- 1) извештаја о самовредновању у целини
- 2) извештаја о остварености стандарда постигнућа
- 3) других индикатора квалитета рада

Установа доноси Развојни план!!!!

Спољашње вредновање

- ✓ Спољашњим вредновањем оцењује се квалитет свих области дефинисаних стандардима квалитета рада установе, најмање једном у 5 година
- ✓ Спољашње вредновање обавља се стручно-педагошким надзором Министарства и од стране Завода за вредновање квалитета образовања

✓ Спољашње вредновање врши
Министарство преко просветних
саветника који су прошли обуку
(спољашњи евалуатори)

✓ Спољашње вредновање се врши тимски

✓ Министарство именује Тим за
спољашње вредновање и одређује
Руководиоца тима

✓ Министарство у оквиру школских управа, до краја јануара текуће године, сачињава Годишњи план спољашњег вредновања

✓ Годишњим планом предвиђа се:

- ✓ Број установа у којима се врши спољашње вредновање
- ✓ Време трајања спољашњег вредновања
- ✓ Број чланова Тима за спољашње вредновање

Спољашње вредновање врши се на основу:

- 1) Анализе евиденције и педагошке документације школе, извештаја о самовредновању, школског програма, годишњег плана рада, развојног плана школе и извештаја просветног саветника
- 2) Непосредног праћења наставе и других облика образовно-васпитног рада
- 3) Разговора са директором, стручним сарадником, наставницима, ученицима, родитељима и другим особама од значаја за живот и рад школе
- 4) Других радњи за које се процени да су неопходне

Непосредно праћење наставе обухвата реализацију часова најмање 40% наставника

У циљу припреме за спољашње вредновање, установа доставља Тиму за спољашње вредновање, у електронској или писаној форми:

- 1) Програм образовања и васпитања установе
- 2) Годишњи план рада установе
- 3) Развојни план установе
- 4) Извештај о раду установе
- 5) Извештај о самовредновању
- 6) Извештај о постигнућима на завршном испиту
- 7) Извештаје просветних саветника
- 8) Друга документа са подацима потребним за припрему вредновања квалитета рада

- ✓ Директор установе је дужан да у року од 5 радних дана подношења писменог захтева, Тиму за спољашње вредновање достави документацију из члана 18) и обезбеди унутрашњу организацију спровођења спољашњег вредновања
- ✓ Директор информисе запослене, савет родитеља, ученички парламент и школски одбор о спровођењу спољашњег вредновања
- ✓ Извештај о спољашњем вредновању садржи опис утврђеног чињеничног стања по областима дефинисаним стандардима квалитета рада установе и оцену општег квалитета рада установе

Општи квалитет образовне установе оцењује се од 1 до 4
(оцена 4 је највиша оцена)

Оценом 4 оцењује се установа која остварује више од 75% свих стандарда, укључујући 100% стандарда који су кључни за вредновање

Оценом 3 оцењује се установа која остварује више од 50% свих стандарда, укључујући 75% стандарда који су кључни за вредновање

Оценом 2 оцењује се установа која остварује више од 30% свих стандарда, укључујући 50% стандарда који су кључни за вредновање

Оценом 1 оцењује се установа која не остварује минимум од 30% свих стандарда, укључујући 50% стандарда који су кључни за вредновање

Стандарди који су кључни за вредновање
дефинисани су Правилником о Стандардима квалитета рада
установе (Службени гласник РС бр.7/11 и 52/11) и то су:

1.4

2.3

2.4

2.6

3.2

4.1

5.3

5.5

6.4

7.2

Као и 5 изабраних стандарда

Изабрани стандарди

су стандарди које је Тим за спољашње вредновање, на основу прегледа документације или претходних прегледа установе, одредио као посебно важне, јер одражавају специфичност установе.

Да се подсетимо стандарда и индикатора, који су означени као кључни за вредновање:

1.4.

Школски програм и годишњи план рада школе усмерени су на задовољење различитих потреба ученика

- 1.4.1. Годишњи план рада школе садржи листу изборних предмета која је сачињена на основу постојећих ресурса.
- 1.4.2. Наставници су прилагодили годишњи план рада школе специфичностима одељења.
- 1.4.3. У годишњем плану рада школе предвиђен је план израде ИОП-а на основу анализе напредовања ученика у учењу.
- 1.4.4. Факултативни програми и план ваннаставних активности сачињени су на основу интересовања ученика и постојећих ресурса.
- 1.4.5. У годишњем плану рада школе наведене су одговорности, динамика и начин реализације Програма заштите ученика од насиља, злостављања и занемаривања.
- 1.4.6. Школски програм садржи посебне програме за двојезичну популацију ученика.

2.3.

Наставник прилагођава рад на часу образовно-васпитним потребама ученика

- 2.3.1. Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.
- 2.3.2. Наставник прилагођава темпо рада различитим потребама ученика.
- 2.3.3. Наставник прилагођава наставни материјал индивидуалним карактеристикама ученика.
- 2.3.4. Наставник посвећује време ученицима у складу са њиховим образовним и васпитним потребама.
- 2.3.5. Наставник примењује специфичне задатке/активности/материјале на основу ИОП-а за ученике којима је потребна додатна подршка у образовању.

2.4.

Ученици стичу знања на часу

- 2.4.1. Ученици су заинтересовани за рад на часу.
- 2.4.2. Ученици активно учествују у раду на часу.
- 2.4.3. Активности/радови ученика показују да су разумели предмет учења на часу.
- 2.4.4. Ученици користе доступне изворе знања.
- 2.4.5. Ученици користе повратну информацију да реше задатак/унапреде учење.
- 2.4.6. Ученици процењују тачност одговора/решења.
- 2.4.7. Ученици умеју да образложе како су дошли до решења

2.6.

Наставник користи поступке вредновања који су у функцији даљег учења

- 2.6.1. Наставник врши оцењивање у складу са Правилником о оцењивању ученика.
- 2.6.2. Наставник прилагођава захтеве могућностима ученика.
- 2.6.3. Наставник похваљује напредак ученика.
- 2.6.4. Наставник даје потпуну и разумљиву повратну информацију ученицима о њиховом раду.
- 2.6.5. Наставник учи ученике како да процењују свој напредак.

3.2.

Школа континуирано доприноси већој успешности ученика

- 3.2.1. Школа примењује поступке којима прати успешност ученика.
- 3.2.2. Број ученика који су напустили школовање је исти или мањи у односу на прошлу школску годину.
- 3.2.3. Ученици који похађају допунску наставу показују напредак у учењу.
- 3.2.4. Ученици за које је сачињен ИОП остварују напредак у складу са циљевима постављеним у плану.
- 3.2.5. Ученици који су укључени у додатни рад остварују напредак у складу са постављеним циљевима.
- 3.2.6. Просечни резултати ученика на завршним испитима бољи су у односу на претходну школску годину.

4.1.

У школи функционише систем пружања подршке ученицима

- 4.1.1. Ученици су обавештени о врстама подршке у учењу које пружа школа.
- 4.1.2. На основу анализе успеха предузимају се мере подршке ученицима.
- 4.1.3. У пружању подршке ученицима школа остварује комуникацију са породицом.
- 4.1.4. У школи функционишу тимови за подршку ученицима у прилагођавању школском животу.
- 4.1.5. Школа сарађује са релевантним институцијама у пружању подршке ученицима.

5.3.

Школа је безбедна средина за све

- 5.3.1. У школи је видљиво и јасно изражен негативан став према насиљу.
- 5.3.2. У школи функционише мрежа за решавање проблема насиља.
- 5.3.3. У школи се организују превентивне активности које доприносе безбедности у школској заједници.
- 5.3.4. У школи се прате и анализирају сви случајеви насилног понашања.
- 5.3.5. Када се у школи догоди насиље, примењују се мере интервенције у случајевима насиља у складу са Протоколом о заштити деце/ученика од насиља, злостављања и занемаривања у образовно-васпитним установама.

5.5.

У школи је развијена сарадња на свим НИВОИМА

- 5.5.1. У школи је организована сарадња руководећих, стручних и саветодавних тела.
- 5.5.2. Ученички парламент у школи добија подршку за свој рад.
- 5.5.3. Наставно особље благовремено разматра и прихвата иницијативе ученика.
- 5.5.4. Школа развија и негује различите облике активног учешћа родитеља у животу школе.
- 5.5.5. Ученици и наставници организују заједничке активности чији је циљ јачање осећања припадности школи.
- 5.5.6. Школа сарађује са актерима у заједници.
- 5.5.7. У школи функционише систем редовног информисања родитеља о активностима и делатностима школе.

6.4.

У школи функционише систем за праћење и вредновање квалитета рада

- 6.4.1. Директор остварује инструктивни увид и надзор у образовно-васпитни рад у складу са планом рада и потребама школе.
- 6.4.2. Стручни органи и тела у школи систематски прате и анализирају успех и владање ученика.
- 6.4.3. Директор предузима мере за унапређивање образовно-васпитног рада на основу резултата праћења и вредновања.
- 6.4.4. Стручни сарадници остварују педагошко-инструктивни рад у школи у складу са планом рада и потребама школе.
- 6.4.5. Тим за самовредновање континуирано остварује самовредновање рада школе у складу са прописима и потребама.
- 6.4.6. У школи се користе подаци из ЈИСП-а за унапређење рада школа.***

7.2.

Људски ресурси су у функцији квалитета рада школе

- 7.2.1. Запослени на основу резултата самовредновања унапређују професионално деловање.
- 7.2.2. Запослени се стручно усавршавају у складу са годишњим планом стручног усавршавања и могућностима школе.
- 7.2.3. Наставници и стручне службе у оквиру стручних органа сарађују у складу са потребама за унапређивање наставе и учења.
- 7.2.4. Приправници се уводе у посао у складу са програмом увођења приправника у посао.
- 7.2.5. Запослени примењују новостечена знања из области у којима су се усавршавали.

- ✓ Након извршеног спољашњег вредновања Тим сачињава нацрт извештаја и усмено упознаје директора
- ✓ Након тога Тим сачињава писани извештај и доставља га установи, најкасније у року од 8 недеља од извршеног прегледа

✓ Директор је дужан да са извештајем о спољашњем вредновању упозна

- Запослене
- Све органе установе
- Ученике
- Родитеље
- Орган локалне самоуправе задужен за послове образовања

У року од 15 радних дана од дана пријема извештаја

- ✓ Установа може поднети приговор министру на извештај о спољашњем вредновању у року од 15 дана од дана пријема извештаја о спољашњем вредновању
- ✓ Приговор се може уложити само на начин спровођења спољашњег вредновања ,а не и на саму оцену

- ✓ На основу извештаја о спољашњем вредновању ,
установа сачињава План за унапређивање квалитета
рада установе
- ✓ План се доставља школској управи

Ако установа остварује слабе резултате у функционисању и има слаба постигнућа ученика у три године за редом, Министарство и Завод могу да спроведу поновно спољашње вредновање рада у тој установи.

- ✓ Завод сачињава годишњи извештај о спољашњем вредновању квалитета рада установе, на основу свих извршених спољашњих вредновања установа у Републици Србији
- ✓ Завод сачињени извештај доставља Министарству, ради објављивања на својој интернет страници

КАКО ТЕЧЕ ПОСЕТА?

- ✓ Упознавање и кратак договор
- ✓ План активности усклађен и одвија се по утврђеним корацима
- ✓ Сви поштују временске термине!
- ✓ Посете часовима по утврђеном распореду и кратка повратна информација наставницима
- ✓ Интервјуи са родитељима, ученицима, наставницима, управом школе, члановима Школског одбора и Савета родитеља, родитеља, наставницима посећених часова и осталим члановима колектива
- ✓ Повратна информација директору и управи школе

МЕТОДОЛОГИЈА РАДА:

- ✓ Прикупљање доказа: посматрање часа, чек листе, интервјуи, документација...
- ✓ При прикупљању доказа поштован је принцип триангулације (докази добијени на три основе)
- ✓ Консултације и усаглашавање процена у тиму
- ✓ Повратна информација школи
- ✓ Извршена је анализа свих прикупљених података и информација
- ✓ Донети су закључци
- ✓ Управи школе је саопштена повратна информација о јаким странама, о областима и стандардима у којима су постигнути добри резултати, као и о онима које је потребно унапредити

УТИСЦИ из посећених школа:

- ✓ Све активности протекле у пријатној атмосфери међусобног уважавања
- ✓ Добро осмишљен план посете евалуатора од стране Завода (усклађен, синхронизован и без притисака)
- ✓ Остале активности и рад у школи одвијали су се неометано
- ✓ Добро дефинисане чек-листе брзо и лако дале јасну слику о квалитету рада у свим кључним областима
- ✓ Створена атмосфера партнерства
- ✓ Евалуатори дошли добро припремљени и упућени у рад школе преко достављене документације
- ✓ Постојећи инструменти нису довољно обухватили ваннаставне активности, културну и јавну делатност школе излете школе, екскурзије и наставу у природи...
- ✓ Посредовани увиди реални и употребљиви за даљи рад и развој
- ✓ Цео процес је омогућио брзо и ефикасно унутрашње самовредновање

КАКВЕ СУ ДОБИТИ ШКОЛЕ У ОВОМ ПРОЦЕСУ?

- ✓ Објективно сагледано стање по свим кључним областима
- ✓ Ојачан тимски рад и међусобна размена информација и искуства
- ✓ Откривање недовољно искоришћених ресурса (родитеља, ученика...)
- ✓ Афирмација школе
- ✓ Позитивна мотивација колектива
- ✓ Позитивне личне импресије и накнадно добијене поруке евалуатора јасна су подршка раду колектива

ИЗ УГЛА СТРУЧНИХ САРАДНИКА: “НЕМОЈТЕ ДА БРИНЕТЕ, ТРАЖЕ СВЕ!”

- ПОСТОЈАЊЕ ДОКАЗА (записници, дневници, свеске...)
- ПОВЕЗАНА СТРУКТУРА ДОКУМЕНАТА
- (ШРП – ГПР – ШП – самовредновање)
- НАСТАВА И УЧЕЊЕ!
  - (планови- корелација и корекција, припреме, праћење напредовања ученика, мотивација, активност ученика, процена остварености циљева, оцењивање, (само)евалуација
- ТИМСКИ РАД КОЛЕКТИВА

ИЗ УГЛА НАСТАВНИКА: “НЕЋУ ДА ШКОЛА “ПАДНЕ” ЗБОГ МЕНЕ”

- ПРИПРЕМЕ ЧАСОВА
- ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА
- КОМПЛЕТНА СТРУКТУРА ЧАСА (примена различитих метода, диференцирани облици рада, коришћење наставних средстава, комуникација са ученицима, упознавање ученика са техникама учења – истраживачки рад....)
- МОТИВАЦИЈА УЧЕНИКА
- АКТИВНОСТ УЧЕНИКА
- ОЦЕЊИВАЊЕ УЧЕНИКА
- (САМО)ЕВАЛУАЦИЈА ЧАСА